wtorek | 24 września 2013 | nr 113 (LXVIII) | cena: 7 kč

Pismo wychodzi we wtorki, czwartki i soboty. www.glosludu.cz

GłosLudu

Gazeta Polaków w Republice Czeskiej

W Darkowie pożegnali lato | s. 3

Fedrowali z folklorem i humorem | s. 4

Przyczajony Seman, ukryty Smok | s. 8

Maraton »po naszymu«

WYDARZENIE: *W ubiegłym tygodniu po raz trzynasty mieszkańcy naszego regionu odkrywali „Skarby z cieszyńskiej trówły”. Gwoździem tegorocznej edycji imprezy propagującej bogactwo historii i tradycji Śląska Cieszyńskiego był I Cieszyński Maraton Czytania Tekstów Gwarowych. Imprezę zorganizowały Książnica Cieszyńska, Kongres Polaków w Republice Czeskiej oraz Zarząd Główny i Sekcja Ludoznawcza Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego.*

Maraton pod hasłem „Czytómy po naszymu” odbył się w niedzielę w Książnicy Cieszyńskiej. Zainicjowały go występy dzieci i młodzieży, laureatów IX Konkursu Gwar Śląska Cieszyńskiego „Po naszymu po obu stronach Olzy”. W Książnicy Cieszyńskiej wystąpili m.in. Magda Szyja i Michał Wojnar, czyli „Gizdy” ze Szkoły Podstawowej w Karwinie oraz Dawid Haratyk ze Szkoły Podstawowej w Jabłonkowie. Prezentując młodych artystów Leszek Richter z Sekcji Ludoznawczej działającej przy Zarządzie Głównym PZKO podkreślał, że cieszyńską kulturę ludową należy promować w całej jej krasie. – Zgodzimy się zaś, że jednym z jej fundamentów są gwary Śląska Cieszyńskiego. Dlatego konkurs „Po naszymu po obu stronach Olzy” zorganizowaliśmy już po raz dziewiąty. W jego tegorocznej edycji wzięło udział 177 przedszkolaków i uczniów szkół podstawowych i średnich z całego Śląska Cieszyńskiego – przekonywał Richter.

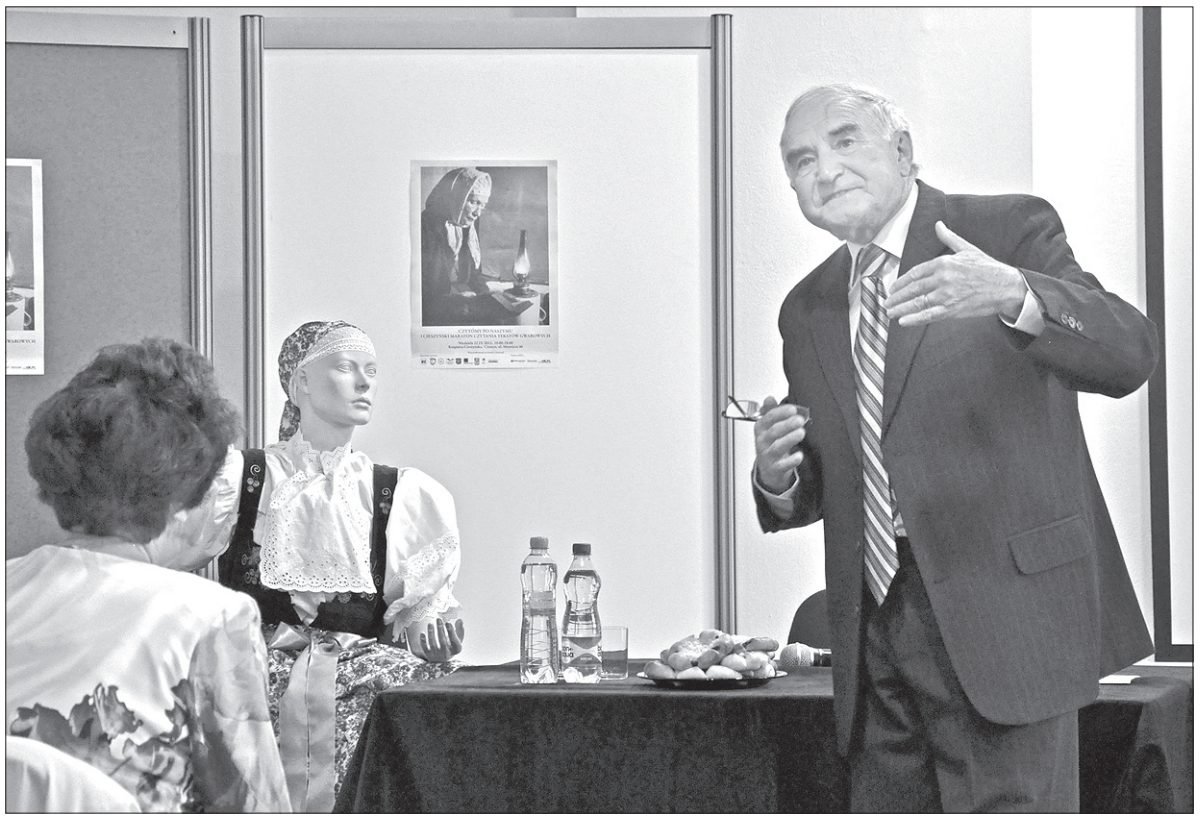

O specyfice i znaczeniu cieszyńskiej gwary mówił prof. Daniel Kadłubiec.

Krzysztof Szelong, dyrektor Książnicy Cieszyńskiej, przypomniał zaś, że pomysł zorganizowania maratonu gwarowego zrodził się w trakcie ubiegłorocznej edycji „Cieszyńskiej trówły”. – Zauważyliśmy wówczas znaczącą nieobecność gwary na tej imprezie i postanowiliśmy wypełnić tę lukę. A ponieważ jesteśmy biblioteką, postanowiliśmy skoncentrować się nie na żywym języku, ale na pokazaniu piśmiennictwa w gwarze cieszyńskiej – tłumaczył. Dodał przy tym, że organizatorzy maratonu chcą, by nie był to jednorazowy „incydent”.

– Wszystko będzie jednak zależało od zainteresowania uczestników. Również formuła tego spotkania pewnie będzie ulegać jeszcze zmianie, ponieważ testujemy pewne możliwości i zobaczymy, które z nich się sprawdzą – zapowiada Szelong.

Zdjęcia: WITOLD KOZDOŃ

Publiczności zaprezentowali się m.in. Magda Szyja i Michał Wojnar z PSP w Karwinie-Frysztacie.

Wśród atrakcji niedzielnego Maratonu Czytania Tekstów Gwarowych były m.in. warsztaty introligatorskie, cieszące się dużą popularnością wśród najmłodszych warsztaty czerpania papieru, kiermasz wydawnictw regionalnych, a także konkursy z nagrodami. Uczestnicy zaprezentowali zaś publiczności zarówno klasykę rodzimej literatury ludowej, jak również powstającą współcześnie prozę oraz poezję gwarową. Zaproszenie do udziału w maratonie przyjęli zaś m.in. burmistrz Cieszyna Mieczysław Szczurek, prezes Kongresu Polaków w RC Józef Szymeczek, dyrektor Zamku Cieszyn Ewa Gołębiowska, dyrektor Muzeum Śląska Cieszyńskiego Marian Dembiniok oraz aktor i wiceprezes Kongresu Polaków – Rudolf Moliński, który poprowadził imprezę.

Ich gwarowe popisy poprzedził wykład prof. Daniela Kadłubca, który pokrótce opowiedział zebranym o historii, specyfice i znaczeniu gwary cieszyńskiej. – Nasza gwara to jest cieszyński język ocalenia narodowego. To język Rejów i Kochanowskich, który przez sześć wieków pomagał naszym przodkom zachować nasze dziedzictwo narodowe. Ale to także ogromnie ważny element etnoidentyfikacyjny. Gwara odpowiada bowiem na pytanie, kim jesteśmy i jacy jesteśmy. I ten aspekt uważam za równie ważny. O tym, że jesteśmy stela, świadczy bowiem przede wszystkim język. Jeżeli więc chcemy zachować tożsamość, trzeba kultywować gwarę w szkołach, mediach, innych instytucjach. Wszystko dlatego, że język służy nie tylko porozumiewaniu się, ale również kształtowaniu świata. Znając języki nie tylko potrafimy się dogadać, ale przede wszystkim mamy w sobie o kilka światów więcej niż ludzie, którzy posługują się tylko jednym językiem – przekonywał prof. Kadłubiec.

Niedzielną imprezę zwieńczyło zaś spotkanie z prof. Zofią Trajło-Lipowską, autorką książki „Nowy Kapoan. Strzel i traf do czesko-polskich językowych gaf”. To pełna anegdot, napisana lekkim i zabawnym językiem książka opisująca czesko-polskie nieporozumienia językowe, która nie stroni także od cieszyńskich przykładów kontaktów dwóch nacji.

WITOLD KOŻDOŃ

Ankieta na str. 5

ZDARZYŁO SIĘ

ŁOWILI AUDI W STAWIE

40 metrów od brzegu „zajechał” w sobotę samochód, który skończył na dnie stawu w Rychwałdzie. W niedzielę pojazd wyciągały z wody trzy jednostki strażackie.

Jak podała policja, w niedzielę około siódmej rano 24-letni mężczyzna jadący samochodem marki audi z Ostrawy do Rychwałdu po ulicy Orłowskiej na zakręcie zjechał w lewo do stawu. Funkcjonariusze ustalili, że kierowca nie był pod wpływem alkoholu ani żadnych narkotyków.

– Strażacy po przyjeździe na miejsce stwierdzili, że pojazd znajduje się 40 metrów od brzegu na głębokości ok 1,5 metra, z wody wystawał jedynie dach samochodu. Kierowca wydostał się ze środka jeszcze przed naszym przybyciem. Na szczęście z auta nie wyciekły żadne płyny eksploatacyjne, ale i tak na wszelki wypadek strażacy przez cały czas obserwowali taflę wody i byli przygotowani na zlikwidowanie ewentualnego wycieku – poinformował rzecznik wojewódzkiej straży pożarnej, Petr Holub.

Na miejsce musiał przyjechać specjalny dźwig Hydrokon 240 K7 z jednostki strażackiej z Hlučína, który wyciągnął samochód na brzeg.

Strażacy musieli jednak najpierw poobcinać gałęzie jednego z drzew, żeby ramię dźwigu mogło dostać się nad wodę. Cała akcja trwała ponad 6 godzin. W tej chwili okoliczności wypadku bada jeszcze policja.

(ep)

Fot. ARC

Audi skończyło 40 metrów od brzegu.

POGODA

wtorek	środa
dzień: 13 do 17 °C	dzień: 12 do 16 °C
noc: 12 do 8 °C	noc: 13 do 9 °C
wiatr: 2-6 m/s	wiatr: 2-6 m/s

9 771212 422027 13113

KRÓTKO

POSZUKIWANI INWESTORZY

REGION (ep) – Na targach inwestycyjnych Expo Real 2013 w Monachium swoje możliwości zaprezentuje województwo morawsko-śląskie wraz z miastami Hawierzowem i Karwiną oraz spółką RPG RE Land. Na targach przedstawiciele naszego regionu zaprezentują wolne miejsca w strefach przemysłowych i terenach zdegradowanych, tzw. brownfields. Wśród oferowanych stref znajdzie się też powstająca właśnie strefa „Nad Barborą", która ze swymi 100 hektarami jest w tej chwili największym tego typu terenem w województwie morawsko-śląskim. Miasto Karwina zaprezentuje swoją strefę przemysłową, a Hawierzów przedstawi tzw. Dukla Industrial Park.

* * *

NOWA SALA

KARWINA (sch) – Studenci karwińskiego Wydziału Handlu i Przedsiębiorczości Uniwersytetu Śląskiego w Opawie mają do dyspozycji wyremontowaną salę gimnastyczną. Mieści się ona w miasteczku studenckim na Vyhlídce. Remont obejmował wymianę podłóg i boazerii, naprawę instalacji grzewczej oraz wymianę części wyposażenia. Koszt w wysokości 1,8 mln koron poniosła w całości uczelnia. Studenci wydziału będą mogli z niej korzystać zarówno na zajęciach wuefu, jak i poza nimi. W ramach zaplanowanej na dziś uroczystej inauguracji wyremontowanej sali gimnastycznej, odbędzie się 1. edycja turnieju siatkarskiego o puchar dziekana, w której wystartują drużyny mieszane pięciu szkół średnich.

* * *

SETKA MIESZKAŃ NA PRÓBĘ

REGION (dc) – Spółka RPG Byty, której większościowym właścicielem jest Zdeněk Bakala, zamierza rozpocząć prywatyzację mieszkań. Na razie chodzi jednak o znikomy odsetek z 44 tys. lokali, których jest właścicielem. Kierownictwo spółki mówi o ok. setce mieszkań. Sprzedaż dużej ich liczby byłaby prawdopodobnie niemożliwa również z tego powodu, że firma wiosną br. wyemitowała obligacje wartości 10 mld koron, poręczone majątkiem, a więc przede wszystkim mieszkaniami. Między kierownictwem RPG Byty a Stowarzyszeniem Lokatorów nie ma zgody co do cen, za jakie mają być sprzedane. Bakala już w 2004 roku, kiedy został właścicielem mieszkań kopalnianych po odkupieniu od Karbon Investu sprywatyzowanego udziału państwowego w spółce OKD, publicznie przyrzekł, że mieszkania zaoferuje lokatorom. Nie zrobił tego.

* * *

CZTERY OFIARY

JASTRZĘBIE-ZDRÓJ (sch) – Cztery osoby zginęły w poniedziałek rano w wyniku pożaru, który wybuchł w dwukondygnacyjnym budynku wielorodzinnym przy ul. Stodoły w Jastrzębiu-Zdroju. Pożar został zgłoszony tuż po godz. 6. Na miejsce zostały skierowane 4 jednostki straży pożarnej. Paliło się wyposażenie mieszkania na parterze. Jak podały służby kryzysowe wojewody śląskiego, wszystkie ofiary były osobami dorosłymi. Przyczyny tragedii nie są na razie znane.

Są pieniądze – można budować obwodnicę

Dobrą wiadomość przywiózł w piątek do naszego regionu minister transportu w dymisji, Zdeněk Žák. Wraz z bukietem kwiatów przekazał ją w Ostrawie burmistrz Trzyńca, Věrze Palkovskiej. Na spotkaniu w Urzędzie Wojewódzkim, w obecności hetmana Miroslava Nováka, szef resortu oznajmił, że wszelkie formalności związane z budową nowego odcinka drogi I/11 między Trzyńcem-Nieborami a Bystrzycą zostały sfinalizowane. W tym tygodniu zostanie ogłoszony przetarg na dostawcę i – jeżeli sprawy pomyślnie się ułożą – już w marcu przyszłego roku rozpocznie się budowa. – Po latach przygotowań i negocjacji obwodnica Trzyńca przestaje być teorią i zaczyna się urzeczywistniać – podsumowała rzeczniczka trzynieckiego ratusza, Šárka Szlaurová.

Fot. Archiwum miasta Trzyniec

Věrę Palkovską, bardziej od skądinąd ładnego bukietu kwiatów, ucieszyła informacja o bliskim rozpoczęciu budowy obwodnicy.

Na odcinku między Trzanowicami a Nieborami przygotowania do budowy nowej drogi są spóźnione w stosunku do etapu Nieobory – Bystrzyca. Nie zostały jeszcze wykupione grunty. – Gdybyśmy czekali na sfinalizowanie przygotowań całej trasy, od Trzanowic aż po Bystrzycę, budowa drogi spóźniłaby się o kolejnych kilka lat. Dlatego chciałabym podziękować ministerstwu transportu, że zgodziło się podzielić inwestycję na trzy odcinki w zależności od stopnia ich przygotowania. W ten sposób budowa obwodnicy Trzyńca ruszy już w przyszłym roku – podkreśliła Palkovská.

Region otrzyma 5 mld koron na budowę nowej drogi. Dzięki temu, że komunikacja ta została zakwalifikowana do sieci głównych tras transeuropejskich, zostanie wsparta z funduszy unijnych. **(dc)**

Rowery pojadą do Gambii

Roman Posolda, dyrektor spółki użyteczności społecznej Kola pro Afriku (Rowery dla Afryki) w październiku będzie towarzyszył ładunkowi rowerów do Gambii. Tamtejszym dzieciom przekaże m.in. 66 bicykli, które podarowali mieszkańcy naszego regionu za pośrednictwem Caritasu w Trzyńcu. Na razie są przygotowane w magazynie zbiorczym w Ostrawie. – Po powrocie z Afryki Roman Posolda zamierza zorganizować prelekcję nt. podróży do Gambii. Dokładny termin zostanie opublikowany na naszej stronie internetowej – informuje dyrektorka Caritasu Trzyniec, Marta Bezecna.

W listopadzie odbędzie się dalsza runda zbierania starszych rowerów dla afrykańskich dzieci. Trzyniecki Caritas ponownie włączy się w tę akcję. Rowery służą małym Gambijczykom przede wszystkim jako środek lokomocji, ułatwiający im dotarcie do szkół. Wiele tamtejszych dzieci ma bardzo daleko do szkoły, co utrudnia im dostęp do kształcenia, a tym samym szanse na lepsze życie. Posolda – podróżnik, sportowiec i zapalony rowerzysta, postanowił im pomóc, wzorując się na angielskiej organizacji Jole Rider. Rowery, podarowane przez mieszkańców różnych miast Republiki Czeskiej, są przed dostarczeniem na czarny kontynent remontowane przez więźniów Zakładu Karnego w Ostrawie-Herzmanicach. Od początku września siedem więźniów przygotowało już 176 bicykli. – To dla nas duża pomoc – mówi Posolda, chwaląc pozytywne nastawienie kierownictwa więzienia do projektu. **(dc)**

Trzy tygodnie w jaskiniach

Do Vojtěchova za Ołomuńcem wyjechała w sobotę grupa dzieci z Czeskiego Cieszyna. Spędzą trzy tygodnie w sanatorium dziecięcym ze speleoterapią.

Speleoterapia to metoda leczenia wykorzystująca mikroklimat panujący w niektórych miejscach pod powierzchnią ziemi i szczególne właściwości lecznicze jaskiń. Sanatorium w Vojtěchovie specjalizuje się w organizowaniu pobytów dla dzieci z osłabionym systemem odpornościowym, alergiami oraz cierpiących na różne choroby układu oddechowego. Ten sposób leczenia wydaje się idealny dla dzieci żyjących w zanieczyszczonym regionie.

– W ramach pobytu dzieci zaliczą 14 trzygodzinnych kuracji w jaskini. Będą też inhalacje, ćwiczenia oddechowe, spacery, hartowanie ciała i jazda na rowerze do ćwiczeń – wyjaśnił zastępca burmistrza Czeskiego Cieszyna, Petr Procházka. Miasto pomaga sfinansować wyjazd dzieci. Pobyt refunduje ubezpieczalnia zdrowotna, natomiast władze miasta zapłacą opłatę regulacyjną wynoszącą 100 koron na dzień oraz zafundują dzieciom przejazd autobusem w obie strony.

– To nie jedyna inicjatywa wspierająca poprawę zdrowia dzieci z naszego miasta – poinformowała rzeczniczka czeskocieszyńskiego ratusza, Dorota Havlík. – Na wyjeździe zdrowotnym w Chorwacji było w tym roku 164 dzieci z Czeskiego Cieszyna. Miasto zapłaciło za to 2,3 mln koron. Pobyty zdrowotne nad chorwackim morzem organizujemy od 2000 roku. Środki idą z budżetu miasta, jedno dziecko może wyjechać raz na dwa lata, a rodzice dopłacają do pobytu jedynie 1000 koron – wyjaśniła. Czskocieszyńskie szkoły otrzymują również dotację na zorganizowanie „szkoły w przyrodzie". W tym roku, podobnie jak w poprzednim, miasto przeznaczyło na ten cel 400 tys. koron. Pobyt musi trwać co najmniej 12 dni, a władze miasta dokładają 150 koron na dzień na każde dziecko. **(ep)**

Zaostrzone obywatelstwo

Cudzoziemcy ubiegający się o czeskie obywatelstwo muszą się od przyszłego roku liczyć z pewnymi utrudnieniami. Oprócz znajomości języka czeskiego będą musieli wykazać się również znajomością czeskich realiów – systemu prawnego, historii, kultury i geografii.

Jak podały czeskie media, zaostrzenie kryteriów udzielania obywatelstwa nie jest wymysłem czeskich ustawodawców, ale normalną praktyką stosowaną w większości państw Unii Europejskiej. Obowiązkowe egzaminy z realiów zostały więc wprowadzone również do ustawy o czeskim obywatelstwie. Na tej podstawie Ministerstwo Szkolnictwa przygotowało rozporządzenie, które daje egzaminom jasne reguły.

Według czeskiego resortu szkolnictwa, egzaminów nie należy traktować jako kłód rzucanych cudzoziemcom pod nogi, ale jako narzędzie motywacji do pogłębiania swojej wiedzy nt. nowego kraju zamieszkania. Znajomość realiów ma również prowadzić do łatwiejszej asymilacji zamiast tworzenia zamkniętych gett oraz odsuwania się na margines społeczeństwa.

Jak udało nam się stwierdzić, w Polsce podobny egzamin na razie nie jest wymagany. Według Ustawy o obywatelstwie polskim opublikowanej w Dzienniku Ustaw z 2012 roku, od osób ubiegających się o uznanie za obywatela polskiego wymagany jest tylko certyfikat poświadczający znajomość języka polskiego na poziomie B2. **(sch)**

Bandyckie napady w Cieszynie

Policjanci z Cieszyna zatrzymali podejrzanego o napady na przechodniów. Sprawca na terenie miasta obezwładniał idących samotnie mężczyzn, po czym zabierał im pieniądze, telefony i biżuterię. Łączna wartość skradzionego mienia wynosi ponad 10 tysięcy złotych.

Do napadów na przechodniów dochodziło na przełomie sierpnia i września. – Podejrzany wypatrywał w nocy idące samotnie osoby, których zachowanie wskazywało, że są pod wpływem alkoholu. Następnie szedł za nimi wyczekując na odpowiedni moment i miejsce. Napastnik uderzając po całym ciele doprowadzał ofiary do stanu bezbronności. Kradł wszystko, co poszkodowani mieli przy sobie – informuje Rafał Domagała, rzecznik prasowy cieszyńskiej policji.

Na trop sprawcy Śledczy Wydziału Kryminalnego zajmujący się sprawą wpadli w ubiegłym tygodniu. Okazał się nim 20-letni mieszkaniec Cieszyna. Sprawca trafił do aresztu. Udało się także odzyskać część skradzionych przedmiotów o łącznej wartości około 6000 zł. – Śledczy zabezpieczyli także pieniądze w kwocie 2300 zł. Ponadto podczas przeszukania stróże prawa znaleźli u niego ponad 25 gramów marihuany – informuje rzecznik.

Sąd Rejonowy w Cieszynie na wniosek prokuratora aresztował 20-latka na okres dwóch miesięcy. Bandycie grozi teraz 12 lat więzienia. **(ox.pl)**

W Darkowie pożegnali lato

W sobotnie popołudnie Miejscowe Koło PZKO w Karwinie-Darkowie zaprosiło swych członków i sympatyków na imprezę „Pożegnanie lata". – Tak dużej frekwencji jak na „Wiankach" z pewnością dziś nie będzie, ale liczymy, że około setki osób się tutaj przewinie – mówił prezes koła Piotr Sztuła.

Atrakcją imprezy, która odbyła się w ogrodzie przy świetlicy darkowskiego koła PZKO, był nie tylko grill, kołocze i koło szczęścia, ale przede wszystkim smażenie stryków. – Przygotowaliśmy dwa wiadra ziemniaków, jednak gdyby mimo wszystko zabrakło ziemniaków, mamy trzech panów, którzy ruszą do pracy przy ich obieraniu – śmiał się Sztuła.

Poważnie zaznaczył zaś, że podobnych imprez nie udałoby się w Darkowie zorganizować bez ofiarnej pracy członkiń miejscowego Klubu Kobiet. – Duszą towarzystwa jest Danuta Stryja. Dzięki naszym paniom powszechnie wiadomo, że kuchnia jest u nas bardzo dobra. W efekcie przychodzą do nas ludzie z całej Karwiny i nie tylko – mówił.

Dawniej tamtejsze koło PZKO liczyło nawet 500 członków. Dziś skupia 120 osób, ale tylko 30 z nich mieszka w Darkowie. Reszta przeniosła się w inne części Karwiny, a także do Cierlicka, czy Rzeki. Dawni darkowianie z sentymentu przyjeżdżają jednak na okolicznościowe imprezy.

Sobotnie „Pożegnanie lata" zorganizowano w ogrodzie obok świetlicy koła, jednak ze względu na chłód, część uczestników bawiła się również w jej wnętrzu. Budynek, w którym mieści się siedziba Koła PZKO w Darkowie, sąsiaduje zaś z kopalnianym szybem.

W sobotę bawiono się w ogrodzie obok świetlicy Koła PZKO w Karwinie-Darkowie.

– Ogólnie znaną sprawą jest fakt, że mamy duże problemy z naszym lokalem. Przed trzema laty podczas powodzi siedziba naszego koła znalazła się pod wodą. Ważniejsze jednak, że ze względu na szkody górnicze okoliczne budynki stoją puste, w efekcie grasują tutaj złodzieje. Obliczyliśmy, że tylko w tym roku włamano się do naszej siedziby chyba jedenaście razy. Czasami złodzieje przyjdą, wypiją alkohol, zjedzą, co znajdą w lodówkach i pozostaje po nich jedynie wybite okno, czy uszkodzone drzwi. Raz jednak ukradli nam wszystkie metalowe rurki. Woda wyciekała z wodociągu przez trzy dni, zalewając pomieszczenia – wspomina prezes.

Z tego powodu w oknach świetlicy pojawiły się w tym roku kraty. – Materiał trochę kosztował, ale robotę wykonaliśmy społecznie. W pewnym stopniu zabezpieczyliśmy budynek, mimo to obawiam się, że zawsze znajdzie się jednak ktoś, kto będzie potrzebował coś ukraść – martwił się Walter Stryja, który podczas sobotniego pikniku doglądał ogrodowego grilla.

– Problemów mamy dużo, ale na razie jesteśmy w stanie jakoś je uciągnąć. Nie wykluczamy, że w przyszłości będziemy zmuszeni do przyłączenia się do któregoś z karwińskich kół PZKO, ale mówię o tym niechętnie, ponieważ bardzo zależy nam na naszym chórze „Lira", który przed kilkoma laty obchodził stulecie istnienia i dziś należy do czołówki zaolziańskich chórów. Obawiamy się zaś, że w momencie, gdy opuścimy nasz budynek, zespół „Liry" po prostu się rozpadnie – tłumaczył Sztuła.

Prezes darkowskiego PZKO dodał jednak, że poza problemami członkom koła zdarzają się także sukcesy. – Na przykład raz udało się złapać złodzieja na gorącym uczynku. Wszystko działo się jesienią ubiegłego roku, a bohaterkami jak zwykle były członkinie naszego Klubu Kobiet, które schwytały złodzieja i zatrzymały go do czasu przyjazdu policji – wspomina prezes.

WITOLD KOŻDOŃ

Zdjęcia: WITOLD KOŻDOŃ

Ze względu na chłód część osób żegnała także lato we wnętrzu świetlicy PZKO.

Nie tylko ziemniaki

Przy tradycyjnych potrawach z ziemniaków i muzyce ludowej bawili się w sobotę członkowie koła PZKO w Czeskim-Cieszynie-Sibicy oraz goście z innych kół i z Polski.

Kto zawitał w sobotę do ogrodu miejscowego PZKO, mógł uraczyć się żurkiem, kluskami ze śliwkami, domowymi ciastami, a przede wszystkim – ziemniaczanymi plackami i strykami, które każdego roku cieszą się największą popularnością wśród oferowanych dań.

W programie kulturalnym wystąpiły uczennice polskiej podstawówki w Sibicy oraz zaprzyjaźniony zespół „Dudoski" z Jasienicy. Przygotowano również wystawę dwóch miejscowych artystek. W sali domu PZKO można było zobaczyć obrazy Anny Piszkiewicz oraz prace plastyczne Grażyny Šimůnkowej – przede wszystkim wykonane koronką klockową oraz papierowe postacie z trójwymiarowego origami.

Po występach można było bawić się przy muzyce DJ Zdzisława Puszkiewicza, a dla dzieci przygotowano gry, konkursy i zabawy.

Chociaż „Kobzol Szoł", czyli Święto Ziemniaka, to tradycyjna impreza Miejscowego Koła organizowana od dawna, od kilku lat odbywa się w ramach transgranicznego projektu „Przez granice kultur – czesko-polskie spotkania artystyczne".

– Od trzech lat współpracujemy z kołem PZKO w Lesznej Dolnej oraz z Gminnym Ośrodkiem kultury w Jasienicy. Odwiedzamy się na naszych imprezach, w ramach projektu wyremontowaliśmy dom PZKO, a leszniańskie postawili przy swoim budynku scenę. Goście z Jasienicy zawsze przyjeżdżają do nas ze swoim regionalnym zespołem – wyjaśniła prezes sibickiego koła, Irena Kołek. Kilka tygodni temu partnerzy projektu spotkali się na imprezie leszniańskiego koła – „Przeglądzie Kapel na Trójstyku", a do Jasienicy pezetkaowcy jeżdżą co roku na Święto Stracha Polnego. **(ep)**

Fot. ELŻBIETA PRZYCZKO

Anna Piszkiewicz i Grażyna Šimůnkowa na wystawie w domu PZKO w Sibicy.

Święty obraz w Czeskim Cieszynie

Zabiegali o to od lat. Teraz cieszą się na niedzielną uroczystość. Uczestnicy mających przeszło 20-letnią historię pielgrzymek z Zaolzia na Jasną Górę w najbliższą niedzielę zainstalują w kościele parafialnym pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Czeskim Cieszynie obraz Matki Boskiej Częstochowskiej. Specjalnie dla tej świątyni namalował go artysta malarz Wacław Sobieraj z Bielska-Białej.

W niedzielę po południu w salce parafialnej przy kościele pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Czeskim Cieszynie odbędzie się spotkanie popielgrzymkowe. Organizatorzy pielgrzymek, Jadwiga i Franciszek Frankowie, zapraszają na wspólne spotkanie wszystkich tych, którzy wzięli udział w tegorocznej pielgrzymce do Częstochowy – pieszej, rowerowej czy autokarowej. Te spotkania odbywają się co roku, natomiast tegoroczne będzie miało zaraz na wstępie specjalny punkt programu: o godz. 15.00 rozpocznie się w kościele msza święta, podczas której w przedniej części świątyni powieszony zostanie obraz Matki Bożej z Jasnej Góry.

– Po trzech latach starań i modlitw uzyskaliśmy pozwolenie od księdza proboszcza na instalację obrazu w kościele. Ten obraz to dar pielgrzymów, ufundowany został z ich składek – informuje Jadwiga Franek. I zaprasza na uroczyste nabożeństwo nie tylko uczestników pielgrzymek, ale też wszystkich tych, którzy chcieliby być obecni przy wprowadzeniu obrazu do kościoła.

Dzieło bielskiego malarza jest już w Czeskim Cieszynie. Wraz z ramą ma rozmiary 125x90 cm. Wacław Sobieraj, absolwent Akademii Sztuk Pięknych w Łodzi, specjalizuje się w malowaniu pejzaży, portretów i w malarstwie sakralnym. Brał udział w wielu wystawach, w tym zagranicznych. Wraz z żoną Urszulą, która jest również malarką, miał przed kilku laty wystawę w Czeskim Cieszynie i Hawierzowie. **(dc)**

W ostrawskim kościele wystawa kontra ekstremiści

„Romowie też są Boży" to tytuł wystawy realizowanej wspólnie przez Diecezję Ostrawsko-Opawską, jej Caritas oraz Wioskę Współżycia. Jej celem jest zwrócenie uwagi na godność każdego człowieka bez względu na jego pochodzenie i kolor skóry.

Wystawa, którą można odwiedzać od ub. soboty do przyszłej niedzieli 29 września w godz. 16-18 w stojącym naprzeciwko dworca kolejowego Ostrawa-Śródmieście kościele św. Józefa, jest równocześnie swoistą odpowiedzią na szykowaną na najbliższy piątek demonstrację ekstremistów w Ostrawie. W tym dniu wystawa czynna będzie również w godzinach przedpołudniowych, od 9 do 12.

Według biskupa ostrawsko-opawskiego, Františka Václava Lobkowicza, napięć społecznych, które są coraz bardziej widoczne w naszym regionie, nie można rozwiązywać antyrasistowskimi protestami połączonymi z przemocą. O wiele bardziej potrzebne są tutaj wzajemna tolerancja i zrozumienie. **(sch)**

Fedrowali z folklorem i humorem

Największą gwiazdą tegorocznego „Fedrowanio z folklorym", jakie odbyło się w sobotę w sali Domu Robotniczego w Suchej Górnej, był zespół SĽUK ze Słowacji. Ten sam, który wystąpił podczas sierpniowego „Gorolskigo Święta" w Jabłonkowie.

– To już drugi raz jak po „Gorolskim Święcie" gościmy u nas ten sam zespół. W zeszłym roku był to „Śląsk", w tym roku to SĽUK. Nie wiem, jak to się dzieje, ale zbadałem sprawę i okazuje się, że my zamówiliśmy SĽUK-a już w październiku ubiegłego roku – śmieje się Marian Weiser, jeden z organizatorów imprezy.

Przyznaje jednak, że organizatorzy „Fedrowanio z folklorym" wzorowali się na zaolziańskich góralach, którzy od lat mają swój Bal Gorolski, czyli spotkanie zespołów folklorystycznych z najwyższej półki.

– Przed kilku laty doszliśmy do wniosku, że coś podobnego mogłoby się odbywać także „na dołach". To była inspiracja, ale zaważył też fakt, że nasz górniczy region zatracił własne korzenie. Wiadomo bowiem, że przyjeżdżali tu za pracą ludzie z Polski, Słowacji i Czech, a dzisiaj działają u nas najróżniejsze firmy. W efekcie ludzie stopili się w tym przemysłowym tyglu, dlatego chcemy im przypomnieć, że region ostrawski ma również własne tradycje i górniczy folklor. Jednocześnie zaś zapraszamy do Suchej Górnej zespoły z tych regionów i krajów, z których kiedyś ludzie do nas przybywali – tłumaczy Weiser.

„Fedrowani z folklorym" od dawna cieszy się wielką popularnością i nic w tym dziwnego, ponieważ to jedna z najlepszych folklorystycznych imprez na Zaolziu. W tym roku w sali Domu Robotniczego obok mieszkańców Suchej Górnej zjawili się goście z całego regionu, a także z Brna i Polski. Wszyscy oni oklaskiwali profesjonalistów ze SĽUK-a, którzy wystąpili z 50-minutowym programem pt. „Obrazki ze Słowacji". Wcześniej licznie przybyła publiczność obejrzała występy zespołów z Czech, Polski i Słowacji. Wszystkich przywitał zaś wójt Suchej Górnej Jan Lipner. Urząd Gminy wspólnie z Miejscowym Kołem PZKO jak zwykle byli głównymi organizatorami imprezy, którą wyreżyserował Ján Mračna, a poprowadzili w niezwykle humorystyczny sposób Agata Rzyman i Wojciech Kadłubiec.

W trakcie ponad trzygodzinnego koncertu przed gośćmi Domu Robotniczego wystąpili Ondřej Beseda z Ostrawy, Orkiestra Dęta z zaprzyjaźnionej z Suchą Górną Lubomii koło Raciborza, Zespół Pieśni i Tańca Siemianowice, który zaprezentował tańce krakowskie i tańce górnicze z okolic Pszczyny, zespół „Oravan Senior" ze Słowacji, grupa „Šmykňa" z Ostrawy, a także „Chórek" z Suchej Górnej.

Po raz pierwszy publiczność „Fedrowanio z folklorym" miała też okazję zobaczyć na żywo wiązankę tańców żydowskich, a wszystko za sprawą klezmerskiej grupy „RabiGabi", która od 2010 roku działa w Uherskim Hradziszczu oraz tancerzy grupy „Hradišťan".

– Zapraszając w tym roku klezmerski zespół chcieliśmy przypomnieć, że przed wojną duży odsetek mieszkańców Cieszyna i całego Śląska Cieszyńskiego stanowili Żydzi, którzy także mieli swój wkład w kulturę naszego regionu, choć ich folklor znikł ostatecznie wraz z II wojną światową – mówi Weiser.

Zapowiada przy okazji, że w kolejnych edycjach imprezy jej organizatorzy będą chcieli zaprosić do Suchej Górnej również artystów romskich.

WITOLD KOŻDOŃ

Tańce w wykonaniu zespołu „Šmykňa".

Chórek działający przy MK PZKO w Suchej Górnej.

Zdjęcia: WITOLD KOŻDOŃ

„RabiGabi" i „Hradišťan" na jednej scenie.

Józef Skrzek w frysztackim kościele

Jedną z najbardziej oczekiwanych gwiazd IX Festiwalu Muzyki Organowej „Karwińskie Organy" w kościele parafialnym pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Karwinie Frysztacie w ostatnią wrześniową niedzielę będzie Józef Skrzek z Polski – poinformowała Marta Wierzgoń, dramaturg całego festiwalu.

Józef Skrzek, który zakończy festiwal „Karwińskie organy" w najbliższą niedzielę o godz. 16.00, to znakomita postać scen muzycznych, fortepianista, organista, gitarzysta, śpiewak i kompozytor, najwybitniejszy polski rockowy multiinstrumentalista, założyciel grupy Silesian Blues Band (później SBB). Skrzek grał na wielu znaczących festiwalach muzycznych w Polsce (Vratislavia Cantans, Gaude Fest), Niemczech (Wuppertaler Orgel Tage), czy Anglii. Był jednym z muzyków, którzy wybrani zostali do występów na uroczystościach związanych z wizytą papieża Jana Pawła II w 2002 roku.

Jego koncert we Frysztacie będzie rekapitulacją jego twórczości, którą rozpoczął po tymczasowym rozwiązaniu SBB w roku 1980. Będzie to jego twórczość „duchowa", za którą otrzymał wiele prestiżowych nagród, ale opierająca się o muzykę rockową. Józef Skrzek będzie śpiewał, będzie dryfował pomiędzy organami a syntezatorami. Będą to utwory na organy klasyczne i utwory na instrumenty klawiszowe (m.in. „Z miłości jestem zrodzony", „O ziemio-dzieciom Śląska" „Kantata Maryjna", „O Panie, odpuść mojej myśli", „Słone perły", „Bella Mia", „Szczęśliwi z miasta N", Coda – „Preludium d moll"). Skrzek to znakomity artysta, który chciał grać od zawsze wyłącznie swoją muzykę i pozostał temu wierny do dziś.

Fot. ARC

Józef Skrzek w swoim studio nagrań.

„Jest, był patriotą, polskim, śląskim, muzycznym. Nieważne czy występował z SBB na Jazz Jambore, festiwalu w duńskim Roskilde, czy też nagrywał znakomitą „Geinę" z Haliną Frąckowiak – pisze prasa. Ostatni swoisty hołd złożył twórczości Józefa Skrzeka, tegorocznego laureata Nagrody Fonograficznej „Złoty Fryderyk 2013", Zbigniew Preisner, na nowo miksując jego wybrane utwory, w tym ten, który uważa za najwybitniejszy – „Z miłości jestem zrodzony" (zabrzmi też w Karwinie). A sam Józef Skrzek w jednym z wywiadów znów przypomniał całkiem niedawno swoje, jak to mówi „małe motto": „Podobno jesteśmy z miłości". **(J. W.)**

Co z tą naszą gwarą?

ANKIETA

Panuje przeświadczenie, że na Zaolziu kondycja cieszyńskiej gwary jest duża lepsza niż po polskiej stronie Olzy. Zapytaliśmy więc uczestników I Cieszyńskiego Maratonu Czytania Tekstów Gwarowych, czy podzielają ten pogląd i czy sami na co dzień nadal posługują się gwarą.

LESZEK RICHTER
z Jabłonkowa, szef sekcji ludoznawczej PZKO

W domu przez cały czas używamy gwary. Sądzę też, że opinia o kondycji zaolziańskiej gwary jest uzasadniona, choć też nie do końca, bo na przykład w Istebnej, po polskiej stronie, nadal pięknie mówią „po naszymu". Faktem pozostaje natomiast, że po polskiej stronie – i to jest paradoks – dawniej bardzo zwalczano gwarę w szkołach. U nas zresztą także to robiono, ale nie tak intensywnie. Wiemy bowiem, jaki był kiedyś stosunek władz do wszystkiego, co regionalne. Władza promowała folkloryzm, a nie kulturę ludową, ponieważ chciała stworzyć człowieka socjalistycznego, człowieka bez korzeni, tymczasem regionalizm hamował ten proces. Czy da się odwrócić proces zaniku gwary? Tego nie da się zrobić na siłę, to musi wychodzić z potrzeby i z serc ludzi. Obserwuję jednak powrót do gwary zwłaszcza po polskiej stronie. U nas natomiast gwarę zachowują już jedynie autochtoni, czyli polska mniejszość narodowa. Przed czeską szkołą gwary już nikt nie usłyszy.

KRZYSZTOF SZELONG,
dyrektor
Książnicy Cieszyńskiej

Rzeczywiście powszechnie uważa się, że cieszyńska gwara lepiej zachowała się po czeskiej stronie Olzy, ale ja osobiście nie podzielam tego poglądu, albo nie podzielam w całości. Wszystko dlatego, że jakkolwiek wśród zaolziańskich Polaków gwara jest nadal obecna, to jest dziś mocno skażona i zachwaszczona. W efekcie zaczyna nieco przypominać taki polsko-czesko-cieszyński kreol. A czy ja używam gwary na co dzień ? Wszystko zależy od tego, z kim rozmawiam. Najgorzej, gdy spotkam kolegów ze szkoły, z którymi kiedyś mówiłem tylko „po naszymu", a teraz oni mówią wyłącznie literacką polszczyzną. Z kolei w domu, choć żona także posługuje się gwarą, muszę się przyznać, że wygodniej nam posługiwać się literacką polszczyzną. W efekcie nasza córka – choć staramy się ukazywać jej piękno gwary, a babcia mówi do niej wyłącznie gwarą – nie chce się nią posługiwać.

WŁADYSŁAW KRISTEN
z Czeskiego Cieszyna

Oczywiście na co dzień używam gwary, mimo to nie wiem, kto jest autorem opinii, iż cieszyńska gwara po naszej stronie Olzy jest w lepszej kondycji. Z pewnością gwara cieszyńska trzyma się dzielnie w naszych podgórskich wioskach, natomiast jeżeli chodzi o gwarę

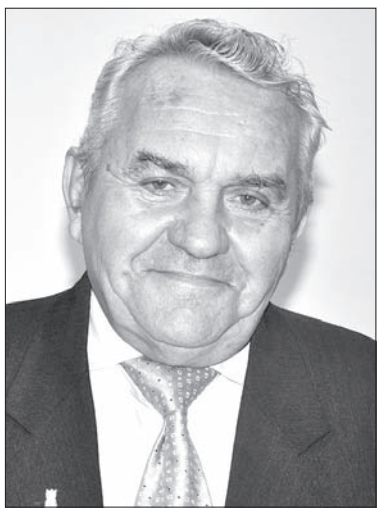

dolańską, to ona powoli się wykruszyła. Kiedyś każda dziedzinka miała trochę inną odmianę dolańskiej gwary, niestety nie było możliwości jej zachowania. Dziś na przykład mieszkańcy Karwiny to w większości ludność napływowa i siłą rzeczy tamtejsza młodzież nie rozmawia już gwarą.

ZOFIA HECZKO
z Trzyńca

W domu mówimy wyłącznie „po naszymu". Ja pochodzę z Jabłonkowa i w tamtejszych dziedzinach nadal posługujemy się gwarą, natomiast w Trzyńcu raczej nie mówi się już „po naszymu". Słyszy się praktycznie tylko czeski, dlatego, gdy słyszę w Trzyńcu kogoś mówiącego „po naszymu", od razu się oglądam i mam go ochotę za to pogłaskać. Pamiętam też, że gdy chodziłam do szkoły w Orłowej, wszyscy mówiliśmy „po naszymu", choć był wielki rozdział między uczniami z Bogumina, czy Karwiny, a nami z Jabłonkowa. Bywało, że zwyczajnie

Zdjęcia: WITOLD KOżDOŃ

nie rozumieliśmy kolegów, a oni z kolei śmiali się z tego, jak mówimy. Tyle, że było to prawie ponad czterdzieści lat temu.

Zebrał:
WITOLD KOŻDOŃ

Urodziwy Ruslan przykuwał uwagę widzów

Przez dwa dni z ostrawskiego Portu Lotniczego Leoša Janáčka rozlegał się potężny huk motorów. W Mosznowie odbyły się trzynaste Dni NATO oraz Dni Sił Powietrznych Armii Republiki Czeskiej. W tym roku imprezę odwiedziło ok. 145 tys. osób.

Dni NATO zainaugurował przylot największego eksponatu, samolotu transportowego radzieckiej produkcji AN-124 Ruslan, który armia czeska wykorzystuje w związku z misją wojskową w Afganistanie. Przez widzów nieustannie był oblegany, szczególnie wtedy, gdy wjeżdżał do „brzucha" samolotu lub wyjeżdżał z niego opancerzony transporter Pandur. Do najciekawszych atrakcji na niebie należały akrobacje tureckiej

AN-124 Ruslan – największa atrakcja weekendu w Mosznowie.

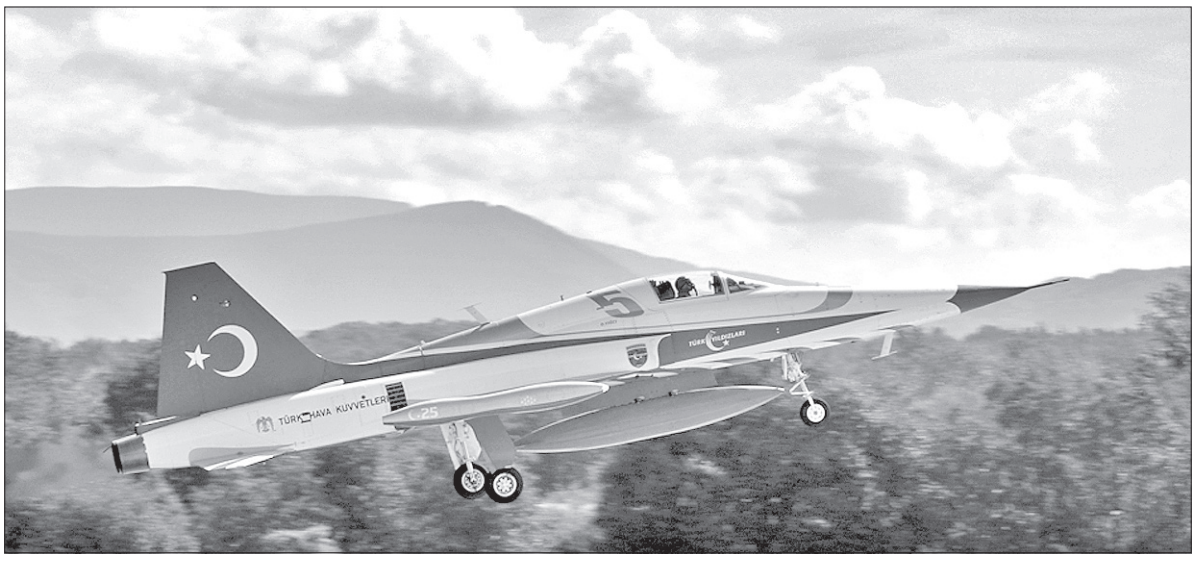

Zdjęcia: www.natodays.cz

Pokaz Turkish Stars.

grupy Turkish Stars, przelot połączonych sił powietrznych Republiki Czeskiej i Republiki Słowackiej czy też czeska premiera hiszpańskiej śmigłowcowej grupy akrobatycznej. Przedstawiły się myśliwce gripen, były pokazy spadochroniarzy.

Swoje miejsce na Dniach NATO mają również wojska lądowe, służby bezpieczeństwa, strażacy, pogotowie ratunkowe, służba więzienna i celna. Magnesem dla widzów były wspólne działania czeskich i zagranicznych jednostek. Policja województwa morawsko-śląskiego wraz z grupą rekonstrukcji polskich jednostek antyterrorystycznych z Katowic pokazały symulowaną interwencję przeciwko terrorystom. Razem w akcji przedstawiły się także czeskie i polskie służby porządkowe. Nad lotniskiem krążył również śmigłowiec Lotniczego Pogotowia Ratunkowego w Ostrawie. – Pokazaliśmy, jak za pomocą śmigłowca pomagamy osobie, która doznała obrażeń w ciężko dostępnym terenie i załoga musi do niej schodzić po linie – powiedział rzecznik pogotowia, Lukáš Humpl.

W ramach Dni NATO została symbolicznie zainaugurowana ważna dla ostrawskiego lotniska inwestycja – budowa nowej wieży kontrolnej. Odbyły się również imprezy towarzyszące – m.in. wystawa przemysłu lotniczego na lotnisku oraz spotkania z pilotami w Domu Książki Librex w Ostrawie. Do Mosznowa przyjechali dwaj członkowie czeskiego rządu: Vlastimil Picek – minister obrony narodowej oraz Zdeněk Žák – minister transportu.

Sobotni program obejrzały 54 tys. widzów, niedzielny 91 tys. Nie pobito rekordu frekwencji sprzed dwóch lat wynoszącego 225 tys. widzów. Tegoroczną edycję skomplikowała zmienna pogoda. – W ostatnich pięciu latach ani razu nie mieliśmy tak kapryśnej pogody jak w tym roku. Dziękuję widzom, że pomimo niesprzyjających warunków wzięli udział w naszym show i w ten sposób docenili wysiłek wszystkich uczestników, którzy włożyli wiele trudu w przygotowanie i przebieg imprezy – powiedział Zbyněk Pavlačík, przewodniczący stowarzyszenia Jagello 2000, które jest głównym organizatorem Dni NATO. **(dc)**

WTOREK 24 września

TVP 1

5.55 TVP Info w TVP 1 - Info Poranek **8.00** Wiadomości **8.10** Polityka przy kawie **9.00** Serialowa Jedynka - Komisarz Alex (s.) **9.55** Natura w Jedynce - Pingwiny na Antarktydzie **11.00** Świat się kręci **12.00** Wiadomości **12.15** Agrobiznes **12.45** Natura w Jedynce - Bliskie spotkania z niedźwiedziem polarnym **13.50** Jaka to melodia? (teleturniej) **14.25** Moda na sukces (s.) **14.50** Przepis dnia (s.) **15.00** Wiadomości **15.15** Klan (s.) **15.40** Bonanza (s.) **16.40** Polska non stop - mag. reporterów **17.00** Teleexpress **17.25** Jaka to melodia? (teleturniej) **17.55** Klan (s.) **18.30** Świat się kręci **19.20** Przepis dnia (s.) **19.30** Wiadomości **20.25** Transporter **21.25** Po prostu - pr. Tomasza Sekielskiego **22.05** Wszystko co chcielibyście wiedzieć o giełdzie **22.30** Zabójcza rozgrywka.

TVP 2

6.00 Faceci do wzięcia (s.) **6.35** Rajd **7.05** M jak miłość (s.) **8.00** Pytanie na śniadanie **10.40** Barwy szczęścia (s.) **11.20** Na dobre i na złe (s.) **12.20** Makłowicz w podróży - Mołdawia **12.50** Wojciech Cejrowski - boso przez świat - Wenezuela **13.25** Szkoła życia **14.20** Laskowik & Malicki **15.05** Rodzinka.pl (s.) **15.45** Panorama Kraj **16.15** M jak miłość (s.) **17.15** Szkoła życia (s.) **18.00** Panorama **18.50** Jeden z dziesięciu **19.30** Barwy szczęścia (s.) **20.40** M jak miłość (s.) **21.45** Magazyn Ekspresu Reporterów **22.50** Świat bez fikcji - Sekrety miłości.

TV KATOWICE

6.32 Raport z Polski **7.00** Echa dnia **7.40** Poranek z TVP Katowice **8.00** Co niesie dzień **8.30** Twój Album **8.36** Wszystko mi wolno coraz wolniej **8.50** Przechodzień codzienny **9.01** Era Wynalazków **9.20** Saga rodów - Ród Wasowskich **9.44** Raport z Polski **10.20** Jesienne opowieści **11.15** Czas na Pracę! Praca na Czasie! **11.49** Antenowe remanenty: Koncerty w TVP Warszawa **13.03** Fascynujące Śląskie - Sebastian Kawa **13.30** AgroSzansa **14.08** Wszystko mi wolno coraz wolniej **14.20** Przechodzień codzienny **14.28** Everyday English **14.44** Ahora espanol **15.20** Magazyn Reporterów TVP Katowice **16.00** Raport z Polski **16.30** Polska samorządna **17.00** Nożem i widelcem **17.15** Lekcja dobrych manier **17.35** Kronika Miasta **17.45** Ekoagent **18.15** Co, gdzie, kiedy? **18.30** Aktualności **18.52** Gość Aktualności **19.00** Telekurier **19.30** Podwodna Polska - Wyścigi o życie **20.20** Eurowiadomości **20.30** Ekoagent **21.00** Echa dnia **22.00** Aktualności Wieczorne **22.15** Wieczorny magazyn sportowy TVP Katowice **22.36** Lider **23.33** Everyday English **23.53** Ahora espanol.

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News **9.00** Czyja wina? **10.00** Trudne sprawy **11.00** Dlaczego ja? **12.00** Pamiętniki z wakacji (s.) **13.00** Czyja wina? **14.00** Pierwsza miłość (s.) **14.50** Trudne sprawy **15.50** Wydarzenia **16.15** Interwencja (mag.) **16.30** Malanowski i Partnerzy 11 **17.00** Dlaczego ja? **18.00** Pierwsza miłość **18.50** Wydarzenia **19.30** Świat według Kiepskich (s.) **20.05** Strażnik granicy (film USA) **22.10** Kości (s.) **23.10** Zdrady 2 (s.) **0.10** Terror Mechagodzilli (film japoński).

TVC 1

5.59 Studio 6 **8.45** Wszystko o gotowaniu **9.00** Córki McLeoda (s.) **9.45** List do Ciebie **10.45** Kamera na szlaku **11.15** Reporterzy TVC **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Sama w domu **14.00** Wszystko o gotowaniu **14.15** Sprawy detektywa Murdocha (s.) **15.05** Bolkoviny **16.00** Podróżomania **16.35** AZ kwiz **17.00** Wszystko-party **17.45** Czarne owce **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Taxi **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.00** Najlepsze faux pas **21.20** Żyjesz tylko 2x **21.50** Historie sław **22.45** Igła (film).

TVC 2

5.59 Dzień dobry **8.30** Zaczarowane przedszkole **9.00** Po czesku **9.10** Prywatne muzea **9.20** Bojownicy **10.10** Odkrywanie planety Ocean **11.00** Chcesz mnie? **11.30** Królestwo natury **11.55** Magazyn chrześcijański **12.25** Nie poddawaj się **12.50** Chcesz je? **12.55** Zagrożona rozmaitość życia **13.50** Przygody nauki i techniki **14.35** Emocje a my **15.05** Największe bitwy czołgowe **15.50** Samoloty myśliwskie w akcji **16.35** Zwierzęta w podróży **17.30** Czerwony karzeł (s.) **17.55** Władca czasu (s.) **18.45** Wieczorynka **18.55** Everwood (s.) **19.35** Prywatne muzea **19.50** Wiadomości w j. migowym **20.00** Największe bitwy czołgowe **20.55** Pojedynek przywódców **21.45** W imię ojczyzny **22.35** Imperium - Mafia w Atlantic City (s.) **23.25** Pr. satyryczny **0.00** Californication (s.).

NOVA

5.59 Śniadanie z TV Nova **8.55** Ulica (s.) **9.45** Ogólniak z o.o. (s.) **11.00** Dwóch i pół (s.) **11.25** Pępek świata (s.) **11.50** Tescoma ze smakiem **12.00** Południowe wiadomości **12.35** Sue Thomas (s.) **13.35** Dowody zbrodni (s.) **14.30** Dr House (s.) **15.25** Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) **16.35** Dwóch i pół (s.) **17.00** Popołudniowe wiadomości **17.30** Mentalista (s.) **18.30** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości **20.20** Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) **21.30** Weekend **22.25** Nocne wiadomości **23.00** Wspomnienia (s.) **23.45** Prawo i porządek: Sekcja specjalna (s.) **0.40** Zwrotnik Raka (s.).

PRIMA

6.05 Policja Hamburg (s.) **7.10** Pan Złota Rączka (s.) **7.55** Alf (s.) **8.45** Napisała: morderstwo (s.) **9.50** Policja Hamburg (s.) **10.50** Statek marzeń (s.) **12.55** Strażnik Teksasu (s.) **13.55** Siska (s.) **15.20** Big Ben (s.) **17.40** Popołudniowe wiadomości **18.00** Nakryto do stołu! **18.55** Wiadomości **19.40** Wiadomości z willi **19.55** VIP wiadomości **20.15** Wybrańcy **21.45** Życiowe rozdroża (s.) **22.50** Zabójcze umysły (s.) **23.50** Sprawiedliwość w krwi (s.) **0.45** Zbrodnie niedoskonałe (s.).

ŚRODA 25 września

TVP 1

5.55 TVP Info w TVP 1 - Info Poranek **8.00** Wiadomości **8.10** Polityka przy kawie **9.00** Serialowa Jedynka - Komisarz Alex (s.) **9.55** Natura w Jedynce - Bliskie spotkania z niedźwiedziem polarnym **11.00** Świat się kręci **12.00** Wiadomości **12.15** Agrobiznes **12.45** Natura w Jedynce - Opowieści oceanów **13.50** Jaka to melodia? (teleturniej) **14.25** Moda na sukces (s.) **14.50** Przepis dnia (s.) **15.00** Wiadomości **15.15** Klan (s.) **15.40** Bonanza (s.) **16.40** Polska non stop - magazyn reporterów **17.00** Teleexpress **17.25** Jaka to melodia? (teleturniej) **17.55** Klan (s.) **18.30** Świat się kręci **19.20** Przepis dnia (s.) **19.30** Wiadomości **20.15** Piąty Stadion (s.) **20.25** Pociąg strachu **22.05** Nie bój się ciemności **23.55** Transporter **0.50** Świat się kręci.

ZABÓJCZA ROZGRYWKA
Film przygodowy, USA 2008
TVP 1, wtorek 24 września 2013, godz. 22.30
Reżyseria: Craig R. Baxley
Wykonawcy: Casper Van Dien, Bruce Boxleitner, Ernest Borgnine, Jeff Kober, Jack Noseworthy, William Atherton, Jake Thomas

Budowniczy linii kolejowych brutalnie zmuszają mieszkańców małego miasteczka do wyprzedawania za bezcen ziem leżących na trasie budowy kolei. Władze Chicago wysyłają na miejsce sporu swojego człowieka, który ma rozwiązać lokalne problemy. Sytuacja komplikuje się, gdy właściciel jednej z farm zostaje zastrzelony.

BEZ PAMIĘCI
Komedia romantyczna, USA 2001
TVP 2, środa 25 września 2013, godz. 21.45
Reżyseria: Mark S. Waters
Wykonawcy: Monica Potter, Freddie Prinze jr, Shalom Harlow, Ivana Milicevic, Tomiko Fraser, China Chow, Sarah Murdoch

Amanda Pierce jest konserwatorką dzieł sztuki w Metropolitan Museum. Wraz z czterema współlokatorkami mieszka w luksusowym apartamencie na Manhattanie. Dziewczyna zakochuje się w przystojnym sąsiedzie, Jimie Winstonie, którego podgląda przez okno. Pewnej nocy w mieszkaniu Jima zostaje popełnione morderstwo, wszystko wskazuje na to, że to on jest sprawcą. Amanda postanawia na własną rękę rozwiązać tę ponurą zagadkę. Wraz z koleżankami organizuje ekipę śledczą.

TVP 2

5.55 Faceci do wzięcia (s.) **6.30** Zaklinaczka dzieci **7.00** M jak miłość (s.) **8.00** Pytanie na śniadanie **10.35** Barwy szczęścia (s.) **11.15** Na dobre i na złe (s.) **12.15** Makłowicz w podróży - Włochy **12.45** Wojciech Cejrowski - boso przez świat - Anakonda **13.25** Szkoła życia (s.) **14.15** Pop Show czyli sceniczny teledysk Quasi Kabaretu Rafała Kmity **15.05** Rodzinka.pl (s.) **15.45** Panorama Kraj **16.20** Dla niesłyszących - M jak miłość (s.) **17.15** Szkoła życia **18.00** Panorama **18.50** Jeden z dziesięciu **19.30** Barwy szczęścia (s.) **20.40** Na dobre i na złe (s.) **21.45** Kino relaks - Bez pamięci **23.20** Reporter Polski **23.55** Zabójcze umysły **0.50** Bez pamięci.

TV KATOWICE

6.32 Raport z Polski **7.00** Echa dnia **7.40** Poranek z TVP Katowice **8.00** Co niesie dzień **8.36** Zobaczcie ich głos **8.50** Przechodzień codzienny **9.01** KolejTV **9.20** Saga rodów - Ród Lothów **9.44** Raport z Polski **10.20** Lider **11.15** Polska samorządna **11.49** Koncerty w TVP Warszawa - Iga Cembrzyńska i jej uczniowie **12.34** Architekci - Niezwykłe miasteczko Moryń **13.06** Jestem Karla z Breslau... **13.28** Przez granice - Rychlebskie Góry **14.08** Zobaczcie ich głos **14.20** Przechodzień codzienny **14.28** Everyday English **14.44** Ahora espanol **15.05** Zgłębic tajemnicę raka **15.25** Ślązaków portret własny **15.55** Sekrety świata **16.00** Raport z Polski **16.30** Lider **17.00** Zgłębić tajemnicę raka Nowotwór na szkiełku - patomorfologia **17.30** Aktualności Flesz **17.35** Kronika Miasta **17.45** Magazyn Reporterów TVP Katowice **18.30** Aktualności **18.50** Gość Aktualności **19.00** Telekurier **19.30** Młodzi twórcy mistrzom **20.20** Zgłębic tajemnicę raka **20.40** Po drugiej stronie ulicy **21.00** Echa dnia **21.15** Dla niesłyszących - Dziennik Regionów **21.42** Echa dnia - komentarze **22.00** Aktualności Wieczorne **22.15** Wieczorny magazyn sportowy TVP Katowice **22.36** Uwięziony Prymas **23.30** Everyday English **23.48** Ahora espanol.

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News **9.00** Czyja wina? **10.00** Trudne sprawy **11.00** Dlaczego ja? **12.00** Ślubna gorączka **13.00** Czyja wina? **14.00** Pierwsza miłość (s.) **14.50** Trudne sprawy **15.50** Wydarzenia **16.15** Interwencja (mag.) **16.30** Malanowski i Partnerzy **17.00** Dlaczego ja? **18.00** Pierwsza miłość (s.) **18.50** Wydarzenia **19.30** Świat według Kiepskich (s.) **20.35** Top chef **22.05** Szkoła uwodzenia III (dramat USA) **0.00** Mężowie i żona (komedia USA).

TVC 1

5.59 Studio 6 **8.45** Wszystko o gotowaniu **9.00** Córki McLeoda (s.) **9.45** Żyjesz tylko 2x **10.15** Łopatologicznie **11.00** Grzeszni ludzie miasta Pragi (s.) **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Sama w domu **14.00** Wszystko o gotowaniu **14.15** Sprawy detektywa Murdocha (s.) **15.05** Bolkoviny **16.00** Podróżomania **16.35** AZ kwiz **17.00** Wszystko-party **17.45** Czarne owce **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Taxi **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.00** Żandarmskie humoreski (s.) **21.25** Gospoda pod Drugą Szansą **22.15** Nadmierne drobnostki (film) **23.05** Anatomia prawdy (s.) **23.50** Tajniacy (s.).

TVC 2

5.59 Dzień dobry **8.30** Zaczarowane przedszkole **9.00** Prywatne muzea **9.10** Życie ssaków **10.05** Najważniejsze operacje II wojny światowej **11.05** Twierdze: Praga **11.25** Samoloty myśliwskie w akcji **12.10** Wędrówki w poszukiwaniu muzyki **12.40** Chcesz je? **12.45** Folklorika **13.10** Obrońca **13.40** Spostrzeżenia z zagranicy **13.50** Nasza wieś **14.15** Europa dziś **14.45** Ekstremalne miasta **15.35** Ludzkie ciało **16.30** Moja rodzina **17.00** Telewizyjny klub niesłyszących **17.30** Czerwony Karzeł (s.) **17.55** Władca czasu **18.45** Wieczorynka **18.55** Everwood (s.) **19.35** Prywatne muzea **19.50** Wiadomości w j. migowym **20.00** Kamera w podróży **21.05** Podróż po ... **21.35** Pamiętnik Dity P. **22.00** Buziaczki (film) **23.45** Stand-up **0.10** Tajemnice Biblii.

NOVA

5.59 Śniadanie z TV Nova **8.55** Ulica (s.) **9.45** Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) **11.05** Dwóch i pół (s.) **11.25** Pępek świata (s.) **11.50** Tescoma ze smakiem **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Sue Thomas (s.) **13.30** Dowody zbrodni (s.) **14.30** Dr House (s.) **15.25** Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) **16.30** Dwóch i pół (s.) **17.00** Popołudniowe wiadomości **17.30** Mentalista (s.) **18.30** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości **20.20** Ogólniak z o.o. (s.) **21.30** Comeback (s.) **22.00** Na własne oczy **22.35** Nocne wiadomości, sport, pogoda **23.10** Noc rekinów (film) **0.55** Zwrotnik Raka (s.).

PRIMA

6.05 Policja Hamburg (s.) **7.10** Pan Złota Rączka (s.) **7.55** Alf (s.) **8.45** Napisała: morderstwo (s.) **9.45** Policja Hamburg (s.) **10.45** Statek marzeń (s.) **12.55** Strażnik Teksasu (s.) **13.55** Siska (s.) **15.20** Big Ben (s.) **17.40** Popołudniowe wiadomości **18.00** Nakryto do stołu! **18.55** Wiadomości **19.40** Wiadomości z willi **19.55** VIP wiadomości **20.15** Powroty do domu (s.) **21.45** QI - mamy odpowiedź na wszystko **22.20** Policja kryminalna Stuttgart (s.) **23.20** Prawo i porządek (s.) **0.20** Zbrodnie niedoskonałe (s.).

TV POLONIA

WTOREK 24 września

6.05 Tygodnik Kulturalny **6.55** Słownik polsko@polski, talk-show prof. Jana Miodka **7.25** Urwisy z Doliny Młynów - Sroka złodziejka **8.00** Pytanie na śniadanie **10.30** Cafe Historia - Polscy odkrywcy **11.00** Polonia 24 **11.40** Galeria (s.) **12.05** Barwy szczęścia (s.) **12.30** Łamigłówka - Aleksander Fredro **12.35** Wiadomości **12.50** Miasto z morza **13.45** Kurier Kresowy **14.10** Wielki Test o Polskim Filmie **15.50** Złotopolscy (s.) **16.25** Opole 2004 na bis **16.55** Galeria (s.) **17.20** Łamigłówka **17.30** Teleexpress **17.55** Makłowicz w podróży – Podróż: Słowacja **18.30** Szlakiem gwiazd - Wojciech i Piotr Cugowscy **18.55** Barwy szczęścia (s.) **19.25** Kurier Kresowy **20.00** Wiadomości **20.50** Ojciec Mateusz (s.) **22.00** Polonia 24 **22.45** Po prostu - pr. Tomasza Sekielskiego **23.25** Hala odlotów.

ŚRODA 25 września

6.05 Kocham Kino - magazyn filmowy Grażyny Torbickiej **6.45** Piękniejsza Polska **7.05** Ex Libris **7.25** Podróż za jeden uśmiech **8.00** Pytanie na śniadanie **10.30** Flesz historii **11.00** Polonia 24 **11.40** Galeria (s.) **12.05** Barwy szczęścia (s.) **12.30** Łamigłówka - Aleksander Fredro **12.35** Wiadomości **12.50** Głęboka woda **13.50** Soyka Kolektyw - W hołdzie Mistrzowi **14.55** Po prostu - pr. Tomasza Sekielskiego **15.30** Notacje - Jan Nowak - Jeziorański. Listonosz **15.50** Złotopolscy (s.) **16.15** Kocham Kino - mag. filmowy Grażyny Torbickiej **16.55** Galeria (s.) **17.20** Łamigłówka - Aleksander Fredro **17.30** Teleexpress **17.50** ESKA Music Awards 2013 **18.55** Barwy szczęścia (s.) **19.25** Wilnoteka **20.00** Wiadomości **20.50** Siła wyższa **22.00** Polonia 24 **22.45** Wielki Test o Polskim Filmie **0.25** Kabaretowy Alfabet Dwójki - A jak Ani Mru Mru.

CZWARTEK 26 września

6.05 Kultura, głupcze **6.40** Notacje - Jan Nowak - Jeziorański **6.55** Glob - Magazyn Nowości Naukowych **7.25** Słoneczna włócznia **8.00** Pytanie na śniadanie **10.30** Polska i świat z historią w tle - Silesia (hi)story **11.00** Polonia 24 **11.40** Galeria (s.) **12.05** Barwy szczęścia (s.) **12.30** Łamigłówka - Aleksander Fredro **12.35** Wiadomości **12.50** M jak miłość (s.) **13.45** Kabaretowy Klub Dwójki **14.45** Kama **15.15** Załoga Eko (s.) **15.45** Złotopolscy (s.) **16.10** Kultura, głupcze **16.55** Galeria (s.) **17.20** Łamigłówka - Aleksander Fredro **17.30** Teleexpress **17.55** Festiwal Muzyki Operowej i Operetkowej w Ciechocinku **18.55** Barwy szczęścia (s.) **19.25** Informacje kulturalne **20.00** Wiadomości **20.50** Komisarz Alex (s.) **22.00** Polonia 24 **22.45** Zaginiona (s.) **23.40** Ida Haendel. Wiem skąd jestem **0.45** Galeria (s.).

TABELA ZANIECZYSZCZEŃ

Stężenie pyłu zawieszonego w powietrzu 23. 9. o godz. 10.00

	PM 10
Czeski Cieszyn	15
Hawierzów	-
Karwina	25
Orłowa	18
Trzyniec	15
Wierzniowice	21

Legenda: Wartości są podane w mikrogramach na metr sześcienny. Dopuszczalny limit stężenia pyłu zawieszonego (PM 10) wynosi 50 μg/m³.
Źródło: Czeski Urząd Hydrometeorologii w Ostrawie. **(wik)**

WSPOMNIENIA

Kto kochał – nie zapomni,
kto znał – niechaj wspomni

Dnia 23. 9. 2013 minęła 25. rocznica śmierci

śp. WANDY LOTTER

z Darkowa. Wszystkich, którzy Ją znali i kochali, o chwilę wspomnień i modlitwę proszą najbliżsi. AD-084

Dziś przypada 4. rocznica zgonu naszego Nieodżałowanego

śp. TADEUSZA OSUCHOWSKIEGO

z Hawierzowa. Cześć Jego pamięci!

Żona Marcela, córki Marcela i Barbara, wnuki Kuba i Michał oraz Jiřík. RK-141

NEKROLOGI

Ja żyłem skromnie
i chcę odejść skromnie,
wiem, więksi byli,
lepsi przyjdą po mnie...
Lecz jeśli dla kogoś
Jeden mój czyn tylko
promykiem był jesiennym,
nie żyłem daremnie. H. Jasiczek

W głębokim smutku pogrążeni zawiadamiamy wszystkich krewnych i znajomych, że w wieku 84 lat zmarł nasz Kochany Ojciec, Teść, Brat, Dziadek i Pradziadek

śp. JAN TUROŃ

z Bystrzycy. Pogrzeb Drogiego Zmarłego odbędzie się w środę, 25 września 2013 o godz. 14.00 z kościoła ewangelickiego w Bystrzycy. Córka Anna z rodziną. GL-554

CO W TEATRZE

SCENA CZESKA – HAWIERZÓW: Báthoryčka (24, godz. 19.00).

CO W KINACH

HAWIERZÓW – Centrum: Oggy i karaluchy (24, 25, godz. 15.30); Jako nikdy (24, 25, godz. 17.45); Red 2 (25, godz. 18.00); Všichni dobří rodáci (24, godz. 18.00); Diana (24, 25, godz. 20.00); Obecność (21, 22, godz. 20.30); **KARWINA – Centrum**: Diana (24, 25, godz. 17.30); Noc oczyszenia (24, 25, godz. 20.00); **TRZYNIEC – Kosmos**: Diana (24, godz. 17.30, 20.00; 25, godz. 17.30); **JABŁONKÓW**: Merinda Waleczna (25, godz. 17.00); **CIESZYN – Piast**: Rycerz Blaszka (24, 25, godz. 14.00, 15.45); Blue jasmine (24, 25, godz. 17.30); Eluzjum (24, 25, godz. 19.15).

CO W TERENIE

BŁĘDOWICE – Kluby Kobiet i Seniora MK PZKO zapraszają na spotkanie 25. 9. o godz. 15.00 do Domu PZKO.

KARWINA RAJ – Klub Seniora MK PZKO zaprasza członków na spotkanie 24. 9. o godz. 15.30.

▲ Chór Mieszany „Dźwięk" oraz MK PZKO zapraszają na „Wykopki" w sobotę 5. 10. o godz. 17.00 do Domu PZKO. W programie: Pasowanie ziemniaka na króla jesieni (w wykonaniu chóru) oraz taniec kopaczkowy Waldemariama („Sokol" Karwina). Dania ziemniaczane, muzyka, gry i loteria zapewnione. Bilety można nabyć w PZKO w Raju 24. 9. oraz 30. 9. w godz. 19.00-21.00.

PIELGRZYMKI

CZ. CIESZYN – Parafia pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Cz. Cieszynie zaprasza na „Spotkanie popielgrzymkowe" (pielgrzymki z Zaolzia na Jasną Górę), które odbędzie się w dniu 29. 9. Podczas mszy św. o godz. 15.00 nastąpi poświęcenie i wprowadzenie do kościoła obrazu Matki Bożej Częstochowskiej. Po Mszy św. – wspomnienia, zdjęcia, video, agape.

KONCERTY

MOSTY K. JABŁONKOWA – Zapraszamy na V Koncert pt. „Piękne głosy" 28. 9. o godz. 15.30 do Domu PZKO.Występują: Viera Schausch, Alexandra Morcinková, Petr Urbánek, Władysław Czepiec. Gościem programu będzie Jaroslav Cienciala. Słowo wiążące Jaroslav Raab.

WYSTAWY

KONGRES POLAKÓW, KOMEŃSKIEGO 4, CZ. CIESZYN: do 10. 10. wystawa pt. „Na harcerskich szlakach". Czynna po-pt: 8.00–15.00.

TEATR CIESZYŃSKI, Cz. Cieszyn, Ostravska 67: do 13. 10. wystawa Romany i Waltra Taszków pt. „Commedia dell arte, musica, imaginace". Czynna po-pt: 9.00-15.00 po zgłoszeniu w portierni TC.

MUZEUM ZIEMI CIESZYŃSKIEJ, SALA WYSTAW w Cz. Cieszynie, Praska 3/14: do 17. 1. 2014 wystawa pt. „Lalki w strojach ludowych"; stała ekspozycja „Obrazki z przeszłości Śląska Cieszyńskiego". Czynne: po-pt: 8.00-16.30.

▲ **SALA WYSTAW w Hawierzowie-Żywocicach, Padlých hrdinů 47a**: do 20. 6. 2014 wystawa pt. „Tragedia Lidic". Czynna: po-pt: 8.00-16.30.

▲ **SALA WYSTAW w Karwinie, Rynek Masaryka**: do 12. 1. wystawa pt. „(Pov)yražení s pokušitelem – Od antiky do Těšína"; stała ekspozycja „Migawki z historii Karwiny". Czynne: wt-pt: 8.00-16.30, so: 9.00-13.00, nie: 13.00-17.00.

▲ **SALA WYSTAW w Jabłonkowie, Rynek Mariacki 14**: do 29. 11. wystawa pt. „Kora, łyko, trawa, korzenie, pnie..."; wystawa stała „Z przeszłości Jabłonkowa i okolicy". Czynne: wt-pt: 8.00-16.30.

▲ **SALA WYSTAW w Orłowej, Masaryka 985**: do 31. 1. 2014 wystawa pt. „Zwierzęta i ich dzieci"; stała ekspozycja „Orłowa – przeszłość i teraźniejszość". Czynne: po-pt: 8.00-16.30.

▲ **SALA WYSTAW w Pietwałdzie, Do Muzeum 89**: do 24. 1. 2014 wystawa pt. „Uwaga, kruche!". Czynna: po-pt: 8.00-16.30.

CO ZA OLZĄ

MUZEUM ŚLĄSKA CIESZYŃSKIEGO, ul. T. Regera 6, sala rzymska, II p.: do 13. 10. wystawa Bronisława Liberdy pt. „Malarstwo i grafika".

MUZEUM DRUKARSTWA, ul. Głęboka 50, Cieszyn: 26. 9. o godz. 16.00 wernisaż wystawy Zbigniewa Kubeczka „Ekslibrisy" . Czynne: wt-pt: godz. 10.00-17.00, so, nie: 13.00-17.00.

WIEŻA PIASTOWSKA I ROTUNDA św. Mikołaja: Czynne codziennie 9.00-19.00.

CO NA ANTENIE

POLSKIE WIADOMOŚCI: ČT1 SM, niedziela, wiadomości regionalne od godz. 6.00.

Ogłoszenia do »Głosu Ludu« przyjmowane są w dni powszednie:

☐ W redakcji „Głosu Ludu" przy ul. Komeńskiego 4, Czeski Cieszyn w godz. 8.30-15.30, tel. 558 731 766 e-mail: ogloszenia@glosludu.cz

☐ W firmie Hudeczek Service, sp. z o.o. – Studio Graficzne, Czeski Cieszyn, ul. Strzelnicza 18 (NA PARTERZE), codziennie w godz. od 8-16, tel. 558 711 027 e-mail: ad.servis@hudeczek.cz.

☐ W Odd. Literatury Polskiej Biblioteki w Karwinie-Frysztacie (przy rynku) w po, wt: 8.00-12.30, 13.00-18.00, czw: 13.00-18.00, pt: 8.00-12.30, 13.00-17.00. Tel.: 596 312 477 e-mail: knih-k1pl@rkka.cz

UWAGA

Ogłoszenia do „Kroniki rodzinnej" należy przysyłać bądź przynosić osobiście do redakcji do godz. 12.00 dnia poprzedzającego wydanie gazety. W przypadku nekrologów czekamy do godz. 13.30, prosimy jednak wcześniej zgłosić telefonicznie fakt zamówienia ogłoszenia.

CZYTAJ NAS CODZIENNIE!

www.glosludu.cz

serwis o Polakach na Zaolziu

POLSKIE AUDYCJE: po-pt: godz. 19.05, so: godz. 17.30 Ostrawa 107,3 MHz i Trzyniec 105,3 MHz.

OFERTY

CZYSZCZENIE STUDNI, tel.: 605 929 616. GL-521

ANTYKI KUPIĘ – meble przedwojenne, obrazy, zegary, odznaczenia, srebra, militaria, stare zdjęcia, pocztówki i wiele innych, tel. 0048 605 255 770. GL-379

Z REDAKCYJNEJ POCZTY

Do Bochni po sól

Olbrachcickie Miejscowe Koło PZKO po kilkunastu latach „posuchy" zorganizowało na początku września wycieczkę do zabytkowej – najstarszej na ziemiach polskich – kopalni soli w Bochni, która znajduje się nieopodal Krakowa.

Wydobycie soli rozpoczęto tu już w 1248 roku. Po blisko ośmiu wiekach eksploatacji powstał na głębokości kilkuset metrów istny labirynt chodników i jaskiń. To niezwykłe podziemne miasto, zachwyca niepowtarzalnymi wyrobiskami, kaplicami wykutymi w solnych skałach oraz oryginalnymi rzeźbami i urządzeniami wykorzystywanymi przed wiekami.

Szybem Campi (drugi szyb kopalni nosi nazwę Sutoris) zjechaliśmy do solnego muzeum, gdzie przez prawie trzy godziny około 200 m pod powierzchnią poznawaliśmy tajniki wydobycia soli. Wszystkich wycieczkowiczów zaskoczył fakt, że w jednej z ogromnych grot znajduje się restauracja z salą, w której organizowane są dyskoteki, boisko do koszykówki, piłki nożnej, a nawet wielka sypialnia z kilkudziesięcioma łóżkami...

A żeby droga powrotna nie była zbyt monotonna, zwiedziliśmy klasztor Benedyktynów w Tyńcu.

Uczestnicy wycieczki dziękują organizatorom za trafny wybór atrakcji i cieszą się za rok na podobnie udaną turystycznie imprezę. **(sam)**

Figurka wykuta w soli kamiennej.

Zdjęcia: MAREK SANTARIUS

200 m pod ziemią na boisku do gry w koszykówkę!

Działkowcy spotkają się na Czarnej Łące

Działkowcy i pszczelarze z naszego regionu oraz z Polski, Słowacji i innych miast Republiki Czeskiej spotkają się na 10. edycji wystawy „Życie w Ogrodzie". Od 27 do 29 września wystawa odbywać się będzie na terenach wystawowych Czarna Łąka w Ostrawie. Swoje produkty przedstawią Czeski Związek Działkowców, Czeski Związek Pszczelarzy. Zaprezentują się także działkowcy słowaccy oraz polscy z Cieszyna, Rybnika i Bielska-Białej.

Oprócz prezentacji i sprzedaży produktów zaplanowano m.in. program towarzyszący z muzyką cymbałową, degustację oraz sprzedaż win, punkty konsultacyjne, fachowe seminaria, sprzedaż branżowych czasopism i publikacji, konkurs o „Najpiękniejszy piernik miodowy", czy międzynarodowy konkurs dla dzieci w umiejętnościach ogrodniczych.

– Będzie bogata oferta sprzedaży roślin, kwiatów, cebulek, drzewek, maszyn ogrodniczych, ceramiki i wielu innych rzeczy. Ponieważ jest to jubileuszowy rocznik wystawy, przygotowaliśmy ciekawy program towarzyszący. Wprowadziliśmy np. losowanie wartościowych nagród, konkursy dla dzieci i dorosłych oraz wiele innych atrakcji – powiedziała menadżerka wystawy, Zuzana Boháčová. – Pszczelarze przygotują poradnię, konkurs na najlepszy miód województwa morawsko-śląskiego, wykłady, konsultacje. Jak zwykle przez cały czas trwania wystawy przebiegać będzie degustacja i sprzedaż owoców, warzyw, miodu, wina i innych domowych produktów z ogrodu – dodała.

Wystawę odwiedzać można 27 i 28 września w godzinach 10.00-18.00 oraz 29 września w godzinach 10.00-16.00. Równocześnie z „Życiem w ogrodzie" odbywać się będzie impreza „Zdrowie i dusza". W planie: wykłady, warsztaty, ćwiczenia relaksacyjne, degustacje herbaty, szkolenia z feng-sui, zdrowego stylu życia i ezoteryki oraz wiele innych atrakcji. **(ep)**

GłosLudu
Gazeta Polaków w Republice Czeskiej

Przy wsparciu finansowym Ministerstwa Kultury RC wydaje Kongres Polaków w RC, ul. Komeńskiego 4, 737 01 Czeski Cieszyn, IČO: 00535613, w wydawnictwie POL–PRESS, s.r.o. IČO: 26792575 ◆ Adres redakcji: Redakcja „Głos Ludu", ul. Komeńskiego 4, Czeski Cieszyn 737 01 ◆ Redaktor naczelny: Tomasz Wolff, wolff@glosludu.cz ◆ Zastępca redaktora naczelnego, redaktor sportowy: Janusz Bittmar, bittmar@glosludu.cz ◆ Redaktorzy terenowi: Jacek Sikora, sikoraj@glosludu.cz ◆ Danuta Chlup, danuta.chlup@glosludu.cz ◆ Witold Kożdoń, kozdon@glosludu.cz ◆ Elżbieta Przyczko, przyczko@glosludu.cz ◆ Doradca ds. reklamy: Beata Schönwald, beata.schonwald@glosludu.cz ◆ Telefony: sekretariat/centrala 558 731 766, fax: 558 740 044, e-mail: info@glosludu.cz ◆ www.glosludu.cz ◆ Pismo wychodzi we wtorki, czwartki i soboty ◆ Dostawę prenumeratorom prowadzi Česká pošta, s.p., oddělení periodického tisku, Olšanská 38-9, 225 99 Praha 3. Zamówienia: www.periodik.cz, e-mail: postabo.prstc@cpost.cz ◆ Reklamacje tel. 800 300 302 ◆ Kolportaż: SmD, s.r.o. ◆ Druk: Samab Brno Group, a.s. Brno ◆ Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzega sobie również prawo ich redagowania i skracania ◆ Numer ewidencyjny Ministerstwa Kultury RC: MK ČR E 588, nr Indeksu 42501, ISSN 1212-4222.

Przyczajony Seman, ukryty Smok

TIPSPORT EKSTRALIGA

PILZNO – TRZYNIEC 3:2 (k)

Tercje: 1:0, 0:1, 1:1 – 0:0. Bramki i asysty: 13. Dvořák (Pitule), 51. Pletka (Straka), decydujący karny Kratěna – 32. Zagrapan (Varaďa, Polanský), 43. Varaďa (Peterek). Trzyniec: Hrubec – Linhart, Hrabal, Galvas, Roth, Zíb, Roupec, Krejčí – Rákos, Bonk, Martin Růžička – Adamský, Polanský, Gorszkow – Varaďa, Peterek, Zagrapan – Rufer, Marek Růžička, Matuš.

Apetyty rosną w miarę jedzenia. Stalownicy po piątkowej wygranej ze Zlinem podchodzili z optymizmem także do niedzielnej konfrontacji z obrońcami tytułu. Wyrównany pojedynek dobrnął do rzutów karnych, w których więcej zimnej krwi zachowali gospodarze. Katem Trzyńca został Kratěna. – Nasza gra nabiera powoli rumieńców. W Pilźnie byliśmy o krok od zwycięstwa, zabrakło niewiele – skomentował spotkanie Jiří Kalous, trener Trzyńca. Gości rozkleił wyrównujący gol z kija Pletki. Były trzyniecki napastnik dobił do siatki krążek dograny w pole bramkowe na chybił trafił przez Strakę. Obrońcy nie pomogli Hrubcowi, który wobec dobitki Pletki był bez szans. W barwach Pilzna zagrał też inny były trzyńczanin – obrońca Daniel Seman. W meczu procentowała dobra współpraca trzeciej trzynieckiej formacji. Usterki pojawiły się jednak w defensywnych poczynaniach całego zespołu, wynikające z agresywnej i szybkiej gry Pilzna.

Fot. hcskoda.cz

Daniel Seman (z lewej) w pojedynku z Martinem Adamskim. Pilzno pokonało Stalowników w karnych 3:2.

Pytanie, jaką poprzeczkę postawi dzisiejszy rywal Trzyńca – ekipa Chomutowa. Mecz w Werk Arenie rozpoczyna się o godz. 17.00.

WITKOWICE – BRNO 2:3

Tercje: 1:1, 1:1, 0:1. Bramki i asysty: 16. J. Káňa (Burger, Valčák), 33. J. Káňa – 15. Koreis (Burian), 23. Kuboš (Burian, Žižka), 44. J. Káňa (Hanzlík, Čermák). Witkowice: Šindelář – Barinka, Štencel, Kudělka, Sloboda, Pastor, Stehlík, Dudáš, L. Kovář – Valčák, Burger, J. Káňa – Svačina, Roman, Huna – Strapáč, Húževka, Vandas – Kucsera, Kolouch.

Pierwszoplanowymi postaciami meczu byli dwaj hokeiści o tym samych nazwisku i... imieniu – Jan Káňa z Witkowic i Jan Káňa z Brna. Odę do radości zagrano jednak brneńskiemu zawodnikowi, który w przewadze liczebnej zapewnił Komecie komplet punktów.

Lokaty: 1. Slavia Praga 10, 2. Pardubice 8, 3. Pilzno 8,... 11. Trzyniec, 12. Witkowice po 4 pkt. Dziś (17.00): Trzyniec – Chomutów.

I LIGA

HAWIERZÓW TRZEBICZ 1:2

Tercje: 1:1, 0:1, 0:0. Bramki i asysty: 1. Pechanec (Koma) – 13. Čuřík (Malena), 40. Dolníček (Vondráček). Hawierzów: L. Daneček – Graca, Koma, Deutsch, Krisl, Bezuška, Vosátko, Klimíček – Kanko, Pechanec, Sztefek – Haas, Šlahař, Jakúbek – Škumát, Marosz, M. Rimmel – Klimša, Říčka, Maruna.

Lokaty: 1. Jihlawa 12,... 9. Hawierzów 5 pkt. **JANUSZ BITTMAR**

TRIGLAV EKSTRALIGA

KARWINA – JIČÍN 23:20

Do przerwy: 13:8. Karwina: Vydra, Schams – Sliwka 7/1, Vančo 3, Chudoba 4, Hanisch 2, S. Mlotek 3, T. Mlotek, Vučković 3, Jan Užek 1, Drobek, Jiří Užek, Vala, Paululik.

Szczypiorniści Banika oskalpowali obrońców mistrzowskiego tytułu w stylu Komanczów – dobijając rywala w końcówce bitwy. Karwiniacy zagrali prawie bezbłędnie w obronie, z aktywnym pressingiem i dobrą skutecznością w ataku. Gwiazdami meczu byli bramkarz Michal Vydra i zdobywca siedmiu goli – Radek Sliwka. – To dobry prognostyk przed środowym trudnym spotkaniem z Duklą – ocenił zwycięstwo Marek Michalisko, szkoleniowiec Banika Karwina.

Lokaty: 1. Hranice 6, 2. Dukla Praga, 3. Jičín, 4. Lovosice, 5. Karwina po 4 pkt. **(jb)**

W SKRÓCIE

ME SIATKARZY: POLACY DZIŚ O ĆWIERĆFINAŁ. – Nie nazwałbym tego ulgą, że zmierzymy się Bułgarią a nie z Rosją w barażu o ćwierćfinał mistrzostw Europy – powiedział siatkarz reprezentacji Polski, Michał Kubiak. Dzięki wygranej ze Słowacją polscy siatkarze zajęli drugie miejsce w grupie B i dziś o godz. 20.00 w barażu o ćwierćfinał mistrzostw Europy zmierzą się z Bułgarią. **(Opr. jb)**

Weekend na boiskach piłkarskich

I LIGA

OSTRAWA – LIBEREC 3:0

Do przerwy: 2:0. Bramki: 43. Petrus, 45. Holzer, 89. Engelmann. Ostrawa: Pavlenka – Zawada, Frydrych, Baránek, Sukup – Droppa, Hable – Fantiš, Šichor (72. Kraut), Holzer (88. Engelmann) – Petrus (79. Rolinc).

Banik sensacyjnie rozmontował uczestnika Ligi Europy i jednego z faworytów tegorocznego sezonu 1. Gambrinus Ligi. Do zwycięstwa poprowadzili gospodarzy piłkarze młodej generacji. – Tym razem wszystko zadziałało: defensywa, ofensywa, jak również psychika – stwierdził Martin Svědík, trener Ostrawy.

Lokaty: 1. Sparta 25, 2. Pilzno 21, 3. Liberec 19,... 10. Ostrawa 10 pkt.

FNL

PARDUBICE KARWINA 2:1

Do przerwy: 0:0. Bramki: 53. Hundák, 75. Přibyl – 84. Ciku. CZK: 90. Hottek (K). Karwina: Pindroch – Hoffmann, Mikula, Uvíra, Knötig – Vaněk (62. Pavelka), Hottek – Svatonský (62. Gonda), Ciku, Eismann – Mišinský (80. Fiala).

Zamiast trzech punktów piłkarze Karwiny przywieźli z Pardubic pierniki. Słabo zagrała linia defensywna Karwiny, a gol Elvista Ciku był już tylko łabędzim śpiewem ekipy Josefa Mazury. W najbliższej kolejce – notabene szlagierze ze Zlinem – zabraknie Jakuba Hottka, wykluczonego w Pardubicach z boiska po dwóch żółtych kartkach.

ZLIN – TRZYNIEC 3:0

Do przerwy: 2:0. Bramki: 32. i 47. Železník, 5. Malý. Trzyniec: Bruk – Lisický, Cigánek, Čelůstka, Matoušek – Malíř, Motyčka (82. Hupka), Wojnar (69. Dostál), Málek, Ceplák – Čtvrtníček (46. Gavlák).

Mecz ustawiły szybka bramka Malego i brak koncentracji piłkarzy Trzyńca w pierwszych 45 minutach. – Nie upilnowaliśmy stałych fragmentów gry. Słabo zagraliśmy też w drugiej linii, tam sytuację opanowali niestety gospodarze – skomentował spotkanie trener Trzyńca, Pavel Hajný. Wiadomo, bieganie za piłką jest męczące.

FRYDEK-MISTEK SOKOLOV 1:1

Do przerwy: 1:1. Bramki: 19. Literák – 30. Šamánek. F-M: Prepsl – Švrček, Coufal, Literák, Žídek – Vrťo, Mozol, Vašenda, Šrom – Lukáš (90. Talián), H. Prokeš.

Lokaty: 1. Hradec Kr. 19, 2. Ujście n. Ł. 17, 3. Karwina 16, 4. Frydek-Mistek 15,... 12. Trzyniec 10 pkt.

MŚLF

BRZECŁAW – ORŁOWA 1:0

Do przerwy: 1:0. Bramka: 13. Sasín. Orłowa: Pacanovský – Šustr, Skoupý, Kaizar, Schroner – Tomáš (64. Krištán), Sobala, Vybíral, Kovář, Pražák (28. Václavek) – Přecechtěl (45. Kopel).

Slavia przespała pierwszą połowę, ale w drugiej przycisnęła gospodarzy. Wszystkie strzały wyłapał jednak świetny w tym meczu bramkarz Prokop.

Lokaty: 1. Opawa 19, 2. Ołomuniec B 16, 3. Hulín 13,... 12. Orłowa 8 pkt.

DYWIZJA

LISKOWIEC HAWIERZÓW 0:1

Do przerwy: 0:0. Bramka: 15. Racko. Hawierzów: Směták – Valový, Wojnar, Zavadzan, Babič – Klejnot (75. Trmal), Racko (60. Wagner), Zupko, Večeřa (80. Vavřík), Skoupý (88. Jaworek) – Michalčák.

Złota jesień przybrała w Hawierzowie formę numerycznego modelu 7-0-1. Indianie w tym sezonie grają rewelacyjnie: wygrali siódmy mecz, a tylko raz zmuszeni byli uznać wyższość rywala. Trzy punkty wystrzelił sensacyjnemu liderowi tabeli Filip Racko – soczystym uderzeniem z granicy pola karnego.

BRUMOW KARWINA B 3:1

Do przerwy: 2:1. Bramki: 25. Straka, 43. Dekleva, 90. Macháč - 2. V. Cverna. CZK: 53. Školník (B). Karwina B: Dočekal – Káňa (65. Ryšavý), Roman, V. Cverna, Nowinski – Taraba, Janík – Koutný, Pavlík, Limanovský – Kubiena.

Rezerwy Karwiny nie wykorzystały 30-minutowej przewagi liczebnej, zmarnowały też rzut karny. Z takim świadectwem nie można walczyć o lepszą, niż aktualnie ósmą lokatę w tabeli.

PIOTROWICE SLAVIČÍN 1:2

Do przerwy: 1:0. Bramki: 11. Kempný – 52. i 77. P. Švach. Piotrowice: Hájek – Holý, Gill, Míšanec, Bajzath – Miko, Šupolík (73. Anastazovský), Kempný, Škuta, Reichl – Šuster (68. Punčochář).

Lokomotywa jak na huśtawce – ze Slavičínem pokazała swoje gorsze oblicze. Obie bramki stracili piotrowiczanie z rzutu wolnego – idealnie wykonanego przez Švacha w stylu Beckhama.

Lokaty: 1. Hawierzów 21, 2. N. Jiczyn 14, 3. Beneszów D. 13,... 8. Karwina B 11, 13. L. Piotrowice 8 pkt.

M. WOJEWÓDZTWA

CZ. CIESZYN BOGUMIN 0:5

Do przerwy: 0:2. Bramki: Socha 2, Poštulka, Kubinski, Sittek. Cz. Cieszyn: Bašanda – Bolek, Šlavka, Staník, Gebel (82. Dytko) – Konečný, Koper, I. Kantor, Hradečný (46. Nowak) – Przyczko, Kratka (63. Rusek). Bogumin: Gladiš – Poštulka, Šiška, Košťál, Seget – Sittek, Górniok, Kubinski, Ciesarik – Socha, Jatagandzidis.

Derby zamieniło się w zabawę w kotka i myszkę. Goście potraktowali cieszyniaków bezpardonowo – zagrali lepiej, szybciej, z większą determinacją, na deser dołączając pięć bramek. Piłkarze Bogumina awansowali po weekendzie na 5. lokatę, cieszynianie ugrzęźli na przedostatnim miejscu.

WITKOWICE DZIEĆMOROWICE 2:2

Do przerwy: 1:1. Bramki: Šebek, Moučka – Lukan 2. Dziećmorowice: Gradek – Maléř, Prčík, Hrdlička, Aniol – Kadlčák (54. Kořínek), Maleňák, Šrámek, Ligocký – Lukan (89. Beránek), Maceček (81. Jan Czyž).

Remis jest sukcesem gospodarzy, dużo lepiej zagrali bowiem w derbach Elektrycy. Podopieczni Petra Czyża mieli jednak pecha w polu karnym rywala – oprócz Lukana reszta graczy celowała w słupek, bądź też minimalnie obok.

POLANKA – WĘDRYNIA 1:3

Do przerwy: 0:0. Bramki: Zulfijaj – Buzek, Stoszek, Repaský. Wędrynia: Csikán – Buzek (60. Mikula), J. Chlebek, Sostřonek, M. Fojcik – P. Kohut, Broda, Baron (90. Pliska), Repaský, Martinčík – Ploszek (46. L. Stoszek).

Wędrynianie przełamali kiepską passę pięciu meczów bez zwycięstwa. Na 0:1 trafił z rzutu rożnego Buzek, na 1:2 z kontry Stoszek, a wynik ustalił w 89. minucie Repaský po sprytnym „brazylijskim" zagraniu Pliski.

Lokaty: 1. Rymarzów 18, 2. Witkowice 14, 3. P. Polom 14,... 5. Bogumin 13, 10. Dziećmorowice 11, 12. Wędrynia 10, 15. Cz. Cieszyn 5 pkt.

I A KLASA

Datynie Dolne – Olbrachcice 1:2, Stonawa – Lutynia Dolna 3:2, Bystrzyca – ČSAD Hawierzów 1:1, Czeladna – Sedliszcze 5:0, Szonów – Raszkowice 3:1, Veřovice – Wracimów 1:1, Petřvald n. M. – Frensztat 1.2. Lokaty: 1. Szonów 15,... 5. Stonawa 8, 7. Lutynia D. 8, 8. Olbrachcice 8, 11. ČSAD Hawierzów 6, 14. Bystrzyca 4 pkt.

I B KLASA

St. Miasto – Piosek 3:3, Starzicz – Sucha G. 3:4, Dobratice – I. Piotrowice 2:2, Gnojnik – Nydek 1:1, Fryczowice – Jabłonków 2:1, Dobra – Luczina 1:4, Gródek – Mosty 1:1. Lokaty: 1. Luczina 12, 2. St. Miasto 11, 3. Piosek 11 pkt.

MP KARWIŃSKIEGO

Gr. A: Sj Rychwałd – Orłowa B 0:2, Łąki – Sn Hawierzów 5:1, Dąbrowa – Bogumin B 1:0, TJ Pietwałd – B. Rychwałd 7:1. Lokaty: 1. TJ Pietwałd, 2. F. Orłowa, 3. Orłowa B po 15 pkt. **Gr. B:** Sn Orłowa – B. Bogumin 9:1, Piotrowice B – Wierzniowice 2:1, Cierlicko – G. Błędowice 2:1, Zabłocie – Żuków G. 0:4. Lokaty: 1. Żuków G. 19, 2. Sn Orłowa 16, 3. Cierlicko 15 pkt.

MP FRYDEK-MISTEK

Bukowiec – Frydlant B 1:0, Rzepiszcze – Śmiłowice 2:0, Ostrawica – Niebory 1:1. Lokaty: 1. Ostrawica 16, 2. Janowice 13, 3. Palkowice 12 pkt.

RP FRYDEK-MISTEK

Nawsie – Paskow 4:1, Toszonowice – Sedliszcze B 2:0, Prżno – Wędrynia B 1:5, Oldrzychowice – Milików 4:1. Lokaty: 1. Kuńczyce p. O. 11, 2. Oldrzychowice 10, 3. Wojkowice 10 pkt. **(jb)**